

Latviesisch u. Awiess.

Nr. 43. Zettortdeena 25tā Oktobra 1834.

Taunassinnas.

No Kandawas. Schodeen, 7tā Oktober, pee muns wissu deenu rahmi un labbi lija, un irr schis kaineht 12 neddelahm tas primaais leetus, kas tik ilgi un tik labbi lija. Rudsī, kas muhsu püssē par Behrtmejeem irr sehti, neko dauds nāv eeschluschī un tā arr tee kweeschi. Tee asni garri irr istezzejschi un gauschi retti; bet tee rudsī, kas par 2 — 3 neddelahm wehlaki sehti, smukkati un beesaki usnahkuschi. Rasina bija labba. Kartupleen, kas jau daschā weetā nonemti, pahleeku knappi augki bija. Daschā weetā no 17 puhrēm sehjuma, tik 7; no 28 puhrēm sehju-
neem 19 puhrī augli bijuschi. Tāpat tas arr ar teem meeschu augleem bija. Bet muhsu gan-
neklas, kuras par tik dāuds neddelahm bruhnas,
ka nodegguscas isskattijahs, sahk nulle tik smuk-
ki saltoht. To gai tas jaunkais laizinsch, eeksch
kura kahdu pahri neddelahm faule spihdeja,
pahru reissi leetus lija un labbas miglas bija, pa-
darija.

K... e.

* * *

No Rihgas, 10tā Oktober. Kahdi nab-
baga lautini schē, masa sīhdama behrna wezzaki,
to bija preeksch pahri neddelahm, sawu pelnu
dsīhdami, weenu paschu, bet wesseligu mahjās
schuhpolēs guledamu astahjuschi. Utkal nahku-
schī mahjās, atrohn behrniu schuhpolēs nomir-
ruschu un pee wiina meefahm zittas waines ne-
warr useet, ne ka mašu zaurumiu pee diminehm.
Dakteris, kas behrnu usschkehrse, wainas, pee
ka nomirris, useet gribbedams, ne atradde ne-
weenu paschu lahtītī affīnī eeksch wissa zehla
behrna-lihka un speedē, tam effoh festīs (wah-
zīssi: Teufelskind, Iltis) pa diminehm affīnī
issuhzīs.

September mehnescha paschā widdū Pehter-
burgā sanahze sīmas no tahm gubernementehim

Ritepsk, Wilna, Voronesch, Kursemme, Kurss,
Minsk, Mostwa, Nowgorod, Pliskawa (Pskow),
Smolensk, Twer, Tula un Tigaunu-semmes,
tur effoh wissur lauku-augli fausā laikā apkohp-
ti. Bet eenahfschana masa. Zittā widduzī ne
sehfla atpakkal, zittā ohtru labbibu, bet nefur
pahri par treschu labbibu dabbuja. Tverskajā
gubernementi semji gullochās un walganās wee-
tās labbiba dewigaka isdewahs. — Gandribī
wissur jau seemas-sehjumi apsehti bija. — Bobr-
uppe, kas Pohłōs pee Augustowas zellahs, un
garr Behlastakkas-pilsehtas eedama Wisłā ee-eet
un kur zitteem gaddeem dauds prezzes us leiju
kuggoja no Kreweem Pohłōs, schogadd gluschi
iskaltusi, tā, ka August mehnesi pawissam tur
ne plohsli, ne laivas eet warreja. — Pee Beh-
lastakkas arri Gwreéri (schibdi) semmes darbu ar
prahtu un tikkuschi strahdajoh; wissmairak kar-
tupelus un tabaku kohpoht. No pascha-audse-
tahm tabakahm Behlastakkas schibdi daschu gad-
du par labbu naudu lihds 10 tuhktoschi pohdi us
Pohlu-semmi pahrdohdoht.

A. K.

Darrajt to schogadd, eekam wehl fneegs
usfnidsis, un nahkoscā gadā, tuh-
lin, kad fneegs nogahjis.

Sawus tihrumus ardami laikam wahryu-saf-
nes (wahz. Quecken) isezzejet un laukus no tahm
notihriseet. Bet nemettat winnas wis pee mallas,
un nepuhdeejet wis winnas suhdeem. Labbak
nemmat tahs, eemehrzejat tahs uhdens un no-
masgajat itt tihras. Kad tas padarrihts, falte-
jet winnas woi faulē un wehjā, woi siltās riħās,
un iskaltetas kultat, ka labbibu, lai semme un
puttekli pehdiyi isdruhp. Schahdas tihritas
wahrpu-safnes irr barriba, ko wissi gremmota-
ju mahjas-lohpi labprah ehd un derr par leelu
paligu eeksch barribas-truhkuma, jo eeksch wee-

na mahrzina wahrpu = faknu $2\frac{1}{2}$ reis' tifdauds
barrofchanas = spehka, kā eeksfch tifpat fwerrof-
scha seena.

A. R.

P a t e i z i b a
teem gohdigeem zilweku draugeem.

Es to newarru sawā firdi nozeest, teem gohdigeem zilweku draugeem, kurri man tā nakti puksten 12 no 19ta us 20to Augusta schinni gad-dā, kad mans nams ar wissu mannu nabbadsibu zaür ugguni nogahje, un schee sawu pehdigu spehku ne taupija, gribbedami daschas leetas no ugguna glahbt zif warredami, winneem mannu firfnigu pateizibu arri zaür schahm awisehm is-paudeht. Ihpaschi pelna mannu firfnigu pateizibu diwi gohdigi zilweki, kurri irraid: tas Kandawas muischas zeeniga dakteria funga kutscheris Alhdams, un tas Kandawas stallu wihrs Tullu Unfis. Kohpschu winni gan mas spehja kahdas leetas glahbt, zaür tam, ka tas ugungs zaür lohgeem un durwim ar makti eeksfchā spraudahs, bet schee scho nikno eenaidneeku ar sawahm breefmi-gahm leesmahm nebihdamees, daschu leetu glahba, kas jau no ugungs leesmahm aiskerta bija, ka zitteem to skattih bailes bija, ka schee zilweki paschi nelaimigi netohp. Deewos, tas augstais Kungs un muhsu wissu Tehws, lai svehti un usturr schohs allaschin weenumehr pee tahdu kristigu draugumihlestibu un lai winneem nowehl muhschigu lablahfchanu. Ulridsan es newarru nozeest sawu firfnigu pateizibu doht wisseem manneem labdarritajeem, kas man, mannu gaspaschu un behrnus, ar barribu, drahnahm, naudu un leetahm apdahwinajufchi, un peemin-ni ihpaschi to gohdiga Kandawas falpu seewu: Selder Mari, kurra patti nabbadsite tā pirmā behdu deenā muhs ar weenu puss klapu maissi, un to kalleju Krischu, no Ligewaggars mahjahm, kusch tā paschā brihdī muhs ar 30 fudr. kapei-keem eepreezinaja, pee tam wehl schehlodams: ka eeksfch to ahtrunu wairak naw pee rohkas bijis. Deewos augstais lai eepreezina wissus manus labdarritajus, augstus un semmus! Schee irr pateefigi Deewa svehti wahrdu peepildijschi;

mehs nabbagi nodegguschi zilweki bijam plifki, un wian muhs irr gehrbuschi; mehs bijam bes ehdeena, un winni muhs irr ehdinajsch. Schee bija eeksfch muhsu noskumschanas tee preska engeli, kurnis tas Tehws bija raidijis muhsu firdis eepreezinah un muhsu behdas remdeht un mums rahiht, ka tas Tehws muhs wehl naw atstahjis. Bet teem, lai Deewos tas augstais Kungs wianu firdis un prahru us labbu atgreesch, kurri — Deewos lai sinna, woi eenaidibas jeb zittu dusmu dehl — ar sagreesufchahm azzim sawu zeetu firdi tā brihdī rahijs, kad winni ne-ween nekahdu schehlumu par muhsu nelaimi rahijs, bet wehl ihpaschi daschu nejauku slawu par mums bija ispaudejuschi. Bet schee svehti wahrdi muhsu firdis eepreezina:

Deewos tas suprais esji tu,
Schelotajs to behdigus,
Us tew rangam deen' uit nakt';
Blehschu fates puschu gress,
Rahdi wißeem ka patees,
Tu ween esji Kungs un Deewos.

Deewos, tas miylais Tehws, mannu un to manneju luhgschani par manneem labdarritajeem paklaufihs un wianus un winnu behrnus svehtihs un winneem to nopolnitu gohda krohni sawā walsti uslifs! —

J. D. Külppe,
Kandawas Krohna pagasta teesas frihweris.

M a n n a T e h w a n a m m ā i r r d a u d s
m a h j o k k u .

1.

Tu besgalliga Deewiba!
Kas gan tohs pulkus isftaita,
Kas tew kā tehwu gohdina?
Zik pasaulu tew skandina! —

2.

Tahs dwehfeles, woi skaitamas,
Kas schē wirf semmes bijuschas,
Kas brihtinu schē kawejahs,
Zad atkal augschup pazehlahs?

3.

Woi skaitamas tahs dwehfeles,
Ko taggad muhsu semme ness,
Ko turpmak wehl schurp suhtisi,
Zaur nahwi augschup waddisi?

4.

Kas spehi tahs swaigines iſſaitiht
Kas apkahrt muhsu ſemmi ſpiho? —
Un tomehr muhsu ozſtina
Tik masu dalku eerauga.

5.

Schahs wiffas, faules, paſaules,
No tewim tapebz zeltas, Deewos!
Ka dſhwieeki tahs pilditu
Un dſhwodami lihgsmotu.

6.

Us wiffahm swaigischem flawa flann
Dew Rungs un Deewos ar pateikſchan.
Un zerrejam weenlibdigi,
Dew weenreis atſiht flaidrati.

7.

Kad manna dwefſel' raiſifees
No meeſnahm, tad winna ees,
Ur debbes barreem beedrotees,
Tur Deewu atſiht mahzitees.

8.

Uk, tad es arri dſirdeſchu
To ſwehtu debbes pulzini,
Un wiineem pakkai dſeedaſchu,
Ka tee, to Tehwu flaweschu;

9.

To Tehwu, kaſ wifſpehzigi
Muhs faveenojis brahligi;
Kas man no pihscheem raiſijis,
Us nemirſtibū aſweddis.

L.....l.

Teefas fluddin aſchanaſ.

Us pawehleſchanu tahs Beiferif Kas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Puhres pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas
taifnas präſiſchanas un mekleſchanas pee ta Puhres
faimneeka Zihrlu Trizza buhtu, — par kurra man-
tu us Talsu aprinka teefas pawehleſchanu, dehl parr-
du makſchanas nesphezbias tam tschigganam Mik-
kel Dumbrowski un tai Puhres muſchias waldischanai
zaur ſchihs teefas ſpreedumu konkurſe nolikta, — a-
zinatii un ſafaukti, lai pee ſaudeſchanas fawas teefas
lihds 24to November f. g., kaſ par to weenigu iſ-
flehdſamu terminu nolikta, pee ſchihs pagasta teefas
woi paſchi woi zaur weetneekeem, kur tahdi wehleti,
jeb kur waijadſigſ ar flahktahwetajeem un wehrmin-
dereem peeteizahs un ſagaiba ko teefas ſpreedihs; ar to
pamahzifchanu, ka wiffi tee, kaſ lihds to peeminnetu
terminu nebuhs peeteikuſchees jeb to paſchi ka peenah-

kaſ nebuhs wehrā nehmuschi, pehzak wairs netaps
dſirdeſti, bet wiineem muhschiga kluffuzeſchana uſ-
likta. To buhs wehrā nemt!

Iſlaifs ar Puhres pagasta teefas appaſchräſta un
ſehgeli tai 25tā September 1834. I

(T. S.) ††† Skrimbu Kriſcha, pagasta wezzakais.

(Mr. 41.) H. Šakolowſky, pagasta teefas frihweris.

* * *
Us pawehleſchanu tahs Beiferif Kas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Frimlaues pagasta teefas wiffi parradu deweiſi
ta lihdschinniga Degahles fainneeka Tschubatu Janna,
kaſ fawas mahjas inventariuma truhkuma magaſi-
nes un zittu parradu labbad wairs ne ſprehdams val-
diht, atdewiſ, un par kurra manu ſchimbi deenā kon-
kurſe nospreesta, uſaizinati, lai diwju mehneſchu ſtar-
pā, prohti lihds 26to November f. g., kaſ tas weenigais
un iſſlehdſchanas termihns buhs, ar faſahm
taifnahm parradu präſiſchanahm ſcheit peeteizahs, ar
to peekohdinaschanu, ka wehlaki wairs netaps peenem-
ti un ſaudehs faſu teefu.

Frimlaues pagasta teefu, 24tā September 1834. I

(T. S.) ††† Partohm Jannis, pagasta wezzakais.

(Mr. 146.) Kollegies = Registrators E. Schrwalb,
pagasta teefas frihweris.

* * *
Us pawehleſchanu tahs Beiferif Kas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Spahrenes pagasta teefas wiffi tee, kam taif-
nas präſiſchanas pee ta Spahrenes fainneeka Kalne-
neku Kristappa buhtu, kaſ fawas mahjas truhkuma,
magaſhnes un zittu parradu dehl wairs ne ſprehdams
valdiht, atdewiſ, un par kurra manu konkurſe nos-
preesta, ſcheitan uſaizinati, lai lihds 1oto Dezember
f. g., kaſ tas weenigais un iſſlehdſchanas termihns
buhs, woi paſchi, woi zaur weetneekeem, kur tahdi
peenimmami, pee ſchihs pagasta teefas peeteizahs, un
tad ſagaiba, ko ſchi teefu pehz likkumeem ſpreedihs.

Spahrenes pagasta teefu, 1otā Oktober 1834. 2

(T. S.) ††† Treides Jahnis, pagasta wezzakais.

(Mr. 72.) F. M. Strauß, pagasta teefas frihweris.

* * *
Us pawehleſchanu tahs Beiferif Kas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Leelas-Seffawas pagasta teefas wiffi tee, kam
taifnas präſiſchanas no ta Leelas-Seffawas mescha-
ſarga un fainneeka Puiku Kriſchana, — par kurra
manu leelu parradu dehl konkurſe nospreesta — uſ-

Saukti, lai ar sawahm prassifchanahm diwju mehneschu starpā, tas irr us gto Dezember f. g., kas tas weenigais un ifflehdsmais termihns irraid, pee schahs pagasta teefas peeteizahs un sagaida ko pehz liktumeeem spredihs.

Leelas = Sessawas pagasta teesa, tannī totā Oktōber 1834. 3

(L. S.) ††† Schihbart Jahnis, pagasta wezzakais.

(Nr. 163.) Heinz, pagasta teefas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriftas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreuvu Walsis ic. ic. ic., tohp no Leelas = Sessawas pagasta teefas wissi tee, kam taisnas prassifchanas no ta Leelas = Sessawas fainneeka Hammam Jahn, — par kura mantu leelu magasihnes = un zittu parradu dehl konkurse nospreesta — ussaukti, lai ar sawahm prassifchanahm diwju mehneschu starpā pee schihs pagasta teefas peeteizahs, un sagaida ko tad pehz liktumeeem spredihs.

Leelas = Sessawas pagasta teesa, tannī totā Oktōber 1834. 3

(L. S.) ††† Schihbart Jahnis, pagasta wezzakais.

(Nr. 164.) Heinz, pagasta teefas frihweris.

Wissi tee, kam kahdas parradu prassifchanas pee ta Wahrmes fainneeka Sudinallu Abdama buhtu, par kura mantu konkurse spreesta, tohp usaizinati, lai eeksch to starpu no 8 neddelahm pee schahs teefas peeteizahs, zittadi neweens wairb netaps peenents.

Wahrmes pagasta teesa, 2trā Oktōber 1834. 3

††† Zelau Abdam, pagasta wezzakais.
(Nr. 45.) J. J. Ehrhardt, pagasta teefas frihweris.

No Krohna Uremuischias pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta luhdsschimiga Uremuischias fainneeka Ichgeru Unsa buhtu, par kura mantu parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, luhds 21mo November f. g. pee saudechanas sawas prassifchanas pee schihs pagasta teefas peeteiktes un noliktā terminā sanahlt.

Uremuischias pagasta teesa, tannī 21mā September 1834. 1

(Nr. 312.) J. Kirpen, pagasta wezzakais.
H. Cruse, pagasta teefas frihweris.

No Preekules = Uschtes pagasta teefas tohp tas pee scha pagasta peederrigs kalleja - puissis Giirt Chrnests, kas 1831mā gaddā sawu meisteru, to schejenigu kalleju Kahrl Willmann, Stauzu frohgā, Steppen atstahjis un nam atpakkal nahzis — ussaukts, lai zik dris warredams scheit atkal righthabs —

Turklaht tohp wissi un katri, kam kahda prassifchana no kahdas masas atstahjas mantas ta kalleja - puisscha Giirt Chrnesta buhtu, aizinati, lai lihds jaunu gaddu 1835, kas tas pirmais, ohtrais un treschais tehrmins irr, scheit peeneldahs, jo wehlaki ukahdas prassifchanas netaps wairb peenemtas,

††† Kinsse Brizze, pagasta wezzakais.

J. Wolansky, pagasta teefas frihweris.

S i n n a p a h r j a u n u g r a h m a t i n u.

Zumis, miheem tizzibas beedreem, taggad nu irr sagahdata tahda grahmatina, kas junis warr rahlidt, kā Deewa = kalposchana eeksch Latweeschu basnizahm fwehdeenās un fwehktōs irr jaturr pehz teem jaunem basnizas = liktumeem, to augsi zeenigs Keisers preeksch wissahm Littera draudsehm pa sawu leelu valstibū irr dewis, un ar ko schehligi gahdajis, kā eeksch wissahm muhsu basnizahm Deewa = kalposchana lai irr weenlihdsiga. Tē ifkatrs atraddihs: 1) kurras altara = dseefmas un lubgschanas preeksch spreddika jadseed un jofskaita; 2) kurras lubgschanas mahzitajis us kanzeles starp spreddika un tahm aislubgschanahm flaitihs; 3) kurrus altara = dseefmas pehz spreddika irr jadseed, Kad deewgaldneeki irr, un kurras, Kad deewgaldneeki naw; 4) tahs ihfas un 5) tahs garrafas foliktes, no kurrahm mahzitajis pa fwehkteem arri kahdu warr ismekleht, altara preeksch dseedaht; un 6) kā tannis draudsēs, kur arri pehz pufseenas Deewa = kalposchana irr, schi effoht jaturr. — Schi grahmatina, kurras wirfrakts irr: „Kā Deewa = Kalposchana eeksch Latweeschu basnizahm fwehdeenās un fwehktōs irr jaturr,“ warr dabbuht tapatt Selgawā pee zeeniga Steffenhagen lunga, kā Rihgā pee Jahnas basnizas festera Jahn = kohla un arri tannī nammā, kas pee Sunder = eelas zitkahrt schehligam Bornhaupt lungam peederreja, weenu treppi augschā, un maksa 5 kapeikus fudr. n. — Eeksch Rihges grahmatu bohdehm winna gattawi eeseeta dabbujama un tadehl tur pahri kapeikus dahrgaka buhs.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhmallas = gubernementu augstas waldschanas pusses: Hofraht von Braunschweig, grahm, pahrluhkotaüs.